

Státní integrační program

Přesně určené cílové skupině čítající ročně řádově několik stovek osob je poskytována asistence v pěti klíčových oblastech – bydlení, zaměstnání, vzdělávání a v oblasti sociální a zdravotní.

V současnosti je tzv. generálním poskytovatelem integračních služeb právě Správa uprchlických zařízení. Stalo se tak na základě Usnesení vlády.

Program je zajištěn kombinací vlastních sil a kapacit a dodavatelského modelu. Klíčový cíl je, nabízet a uskutečňovat služby tam, kde se nachází jejich uživatelé. SUZ vytvořila síť tzv. kontaktních míst, která jsou umístěna v aglomeracích s významným výskytem cílové skupiny, pokrývajících i spádovou oblast, a je personálně zajištěna sociálním pracovníkem, který disponuje kanceláří se zázemím.

Sociální pracovníci se věnují integrační práci – poradenství, doprovodu, zprostředkovávání, informování, mediaci. Jsou v intenzivním kontaktu s neziskovým sektorem i dalšími zdroji dané komunity, pěstují konstruktivní vztahy s institucemi. Případové práci se věnují sami, sestavují s oprávněnou osobou individuální integrační plán a pracují na něm i z dlouhodobého hlediska. Pokud se blíží naplnění jejich kapacity, kontraktují na další kroky či typicky celé případy smluvního partnera. Nad další realizací, pokroky, výzvami, nad celým dalším vývojem integrační práce s klientem v provedení dodavatele pak dohlíží. Jako standardní zázemí pro držitele mezinárodní ochrany fungují integrační azylová střediska. Oproti minulosti, kdy IAS v rámci SIPu figurovala jako ubytovací kapacita v první fázi integračního procesu s poradenským zázemím poskytovaným sociálním pracovníkem, jsou IAS nyní zapojena jako plnohodnotná kontaktní místa. Slouží však výhradně osobám v nich žijících.

Nyní jsou k dispozici celkem čtyři IAS: v Jaroměři - Josefově, v Ústí nad Labem - Předlicích, v Brně-Židenicích a v Havířově. Zde mají azylanti k dispozici samostatné bytové jednotky, ve kterých platí nájemné a poplatky za služby. Pobyt ve středisku je zaměřen na úvodní adaptaci na život v ČR, na intenzivní výuku češtiny, na vyhledávání trvalého bydlení a nalezení zaměstnání, příp. zvyšování kvalifikace s cílem získat uplatnění na trhu práce.

Jako druhá složka je zde síť dodavatelských organizací, které vzešly z veřejné zakázky. Výsledkem bylo uzavření rámcových dohod ve všech krajích České republiky. V každém kraji je tak jeden až pět možných poskytovatelů/dodavatelů, kteří jsou objednáváni podle vysoutěžené ceny.

Zdárné a hladké fungování celého systému zajišťují z centrály tři koordinátoři GPIS, kteří mají regionálně rozdělenou působnost. Tito realizaci integračních služeb provazují, koordinují, vytváří příslušné zázemí a podporu, řeší obtížné situace, komunikují s dalšími odbornými pracovišti centrály, s partnerskými organizacemi a metodickým orgánem v podobě Odboru azylové a migrační politiky.

Základem státního integračního programu je individuální integrační plán. Plán je základní dokument, popisující integrační cíle u konkrétní osoby a průběh integrace v níže uvedených klíčových oblastech integrace. Vzniká během pobytu v IAS nebo v co nejkratší době po udělení mezinárodní ochrany. Je aktualizován podle průběhu integrace. Přímá účast oprávněné osoby je nezbytná – plán je zárukou, že integrace bude pro cizince znamenat osobní aktivitu a zodpovědnost.

Integrační služby jsou poskytovány po dobu nejdéle 12 měsíců v následujících klíčových oblastech integrace:

Oblast bydlení – zajištění zejména:

- bydlení formou nájemní nebo podnájemní smlouvy, popř. ubytovací smlouvy v případě, že je ubytování spojeno se zaměstnáním na dobu minimálně 1 roku
- v případě potřeby úhradu vstupních nákladů: provize realitní kanceláři o max. výši nájemného za jeden měsíc pronajímaného bytu, jednorázový a nevratný finanční příspěvek na zajištění bydlení, úhrada prvního, příp. i druhého nájemného
- vybavení bytu nezbytným základním nábytkem a dalším zařízením
- stěhování oprávněné osoby do bytu včetně úhrady nákladů na stěhování

Oblast zaměstnání - asistence zejména:

- při podání žádosti o zprostředkování zaměstnání – výsledkem je registrace na úřadu práce,
- při hledání zaměstnání s využitím nabídek volných pracovních,
- při zajištění rekvalifikací,
- při zajištění dalších kurzů.

Oblast vzdělávání - asistence zejména:

- při začlenění dětí do základní školy v rámci povinné školní docházky,
- asistence při zprostředkování studia na střední, popřípadě vysoké škole,
- asistence při podání žádosti o uznání zahraničního středoškolského a vysokoškolského vzdělání a dokladů o něm (tzv. nostrifikace),
- asistence při začlenění dětí do zájmových kroužků v rámci základní školní docházky,
- v případě zájmu zprostředkování nadstandardního jazykového kurzu (např. se zaměřením na zajištění zaměstnání),
- při začlenění dětí v rámci předškolního vzdělávání.

Sociální oblast - asistence zejména:

- při podání žádostí o sociální dávky v rámci zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a při dalších návštěvách,
- při podání žádosti o sociální dávky v rámci zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, a při dalších návštěvách.

Zdravotní oblast - asistence zejména:

- při registraci u zdravotních pojišťoven,
- při registraci u lékařů a u jednotlivých návštěv,
- nákup a úhrada speciálních zdravotních pomůcek u handicapovaných osob.

Služby tlumočnicka při jednání na úřadech a s dalšími subjekty.

SIP v oblasti získání znalostí českého jazyka realizuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy formou základního bezplatného jazykového kurzu s dotací 400 hodin výuky v zařízeních SUZ i mimo ně. Kurz je skupinového případně individuálního typu, trvá cca 6 až 12 měsíců a je zakončen zkouškou a vydáním osvědčení o jeho absolvování a o vykonání závěrečné zkoušky.

Obce se angažují zejména v oblastech bydlení, zaměstnání a v oblasti sociální, mimo jiné i cíleným zapojováním cizinců do aktivit probíhajících na území obce.

Na realizaci programu se aktivně podílejí i nestátní neziskové organizace jako např. Poradna pro integraci (PPI), Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU), Sdružení pro integraci a migraci (SIMI) nebo InBáze a řada dalších subjektů, mimo jiné i BfZ – vzdělávací akademie.

Pro zvýšení informovanosti byla Ministerstvem vnitra vydána řada informačních materiálů, některé z nich vznikly ve spolupráci s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky v České republice (UNHCR v České republice).

* Každá osoba s mezinárodní ochranou má nárok na 400 hodin bezplatného intenzivního kurzu českého jazyka. Zajišťuje MŠMT.

Organizace, které jsou zapojeny do programu

